

О. А. Островська, канд. екон. наук, доц.
кафедри фінансів підприємств,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

АКТИВІЗАЦІЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КОМУНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Ознаки централізації інвестиційного процесу, яка за умов адміністративно-командної економіки була цілком обґрунтованою (оскільки відтворення основних засобів відбувалося директивно навіть за збиткової діяльності підприємств), дотепер залишилися у вітчизняному комунальному господарстві, що є однією з причин його кризового стану. З початком ринкових перетворень у житлово-комунальній сфері почала переважати муніципальна форма власності. Незбалансованість бюджетної системи стала одним із чинників обмежених інвестиційних можливостей держави та місцевого самоврядування. Стратегічні прорахунки, відсутність комплексного підходу до запровадження ринкових відносин, недосконале законодавче забезпечення, нестача коштів на фінансування інвестиційних вкладень призвели до кризового стану більшості комунальних підприємств. Складний процес ринкових перетворень в Україні сприяв тому, що певний час питання інвестиційної діяльності в комунальній сфері залишалися поза увагою. Реформа ЖКГ, не дивлячись на певні позитивні зрушення, в сфері розвитку інвестиційних процесів не дала очікуваних результатів. Сьогодні за відсутності стимулів та гарантій існуючих правил гри на ринку житлово-комунальних послуг відчувається брак потенційних інвесторів ЖКГ. Нестача власних і бюджетних фінансових ресурсів, їх неефективне розміщення, відсутність дієвого механізму залучення позабюджетних коштів не сприяють вирішенню завдань технічного переоснащення житлово-комунальних підприємств та розвитку комунальної інфраструктури. Тільки розпочинає налагоджуватися співпраця з приватними інвесторами, міжнародними фінансовими організаціями, створюється сприятливий інвестиційний клімат. Ситуація в інвестиційній сфері негативно вплинула на якісні характеристики відтворення основних засобів, рівень інновацій та технологічний розвиток цього сектора економіки. На 1.01.2009 р. в аварійному стані перебуває більше третини водопровідно-каналізаційних та теплових мереж, 30 % теплопунктів, понад 20 % мостів та шлях-

хопроводів, кожен третій житловий будинок потребує капітального ремонту. Потребує заміни 87 % рухомого складу міського електротранспорту, 70 % автотранспорту сфери благоустрою, 40 % насосного обладнання, понад 20 тисяч ліфтів [1]. Шляхом вирішення проблеми застарілого устаткування має стати зростання інвестицій на основі мобілізації нових джерел фінансових ресурсів та створення інвестиційно орієнтованого економічного середовища. Активізація інвестиційної діяльності комунальних підприємств залежить від формування інноваційних мотивацій у господарюючих суб'єктів, які визначають поведінку суб'єкта інвестиційного процесу.

Законом України «Про Загальнодержавну програму реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2009—2014 роки» [1] першочерговим питанням визначено оновлення виробничої бази зрушуванням новітніх досягнень НТП, запровадження інноваційної моделі розвитку ЖКГ. При цьому має здійснюватися стимулювання інноваційної, інвестиційної та енергозберігаючої активності суб'єктів господарювання. Визначення джерел фінансових ресурсів для реформування ЖКГ залежить від формування інвестиційної політики органів місцевого самоврядування та комунальних підприємств. Умовою залучення коштів приватних інвесторів, особливо за відсутності фінансування в умовах значних макроекономічних ризиків, є інвестиційна привабливість підприємств комунальної сфери. Наприклад, підвищенню інвестиційної привабливості КП Дирекція реставраційно-відновлювальних робіт» сприятиме диверсифікація сфер діяльності (окрім функцій генерального замовника надання юридичних, консалтингових, послуг з проектування земельних ділянок та об'єктів нерухомості, ін.). Для досягнення фінансової стабільності в умовах обмежених власних ресурсів планування інвестиційної діяльності комунального підприємства має здійснюватися за принципом пріоритетності окремих проектів. При розробці довгострокових планів комунальні підприємства повинні переглянути існуючі підходи до розробки програм заходів без визначення джерел їх фінансування. Планування інвестицій має здійснюватися на основі формування реального фінансового пакета комунального підприємства та узгоджуватися з інвестиційною програмою стратегічного плану розвитку міста [2]. Впровадження першого інвестиційного проекту МінЖКГ «Розвиток міської інфраструктури» з жовтня 2008 року фінансується Світовим банком [3]. Джерелом фінансування інвестицій може стати також введення спеціального режиму оподаткування операцій з надання

житлово-комунальних послуг, яким передбачається можливість використання ПДВ на фінансування програм модернізації підприємств, скорочення втрат води та тепла. При цьому кошти на сплату ПДВ мають перераховуватися на спеціальний рахунок підприємства житлово-комунальної сфери і використовуватися на його модернізацію та заходи з енергозбереження. Завдяки цьому комунальні підприємства зможуть отримати 1,5—2,5 млрд грн на технічне переоснащення [4].

Держава повинна створювати реальні передумови активізації інвестиційної діяльності комунальних підприємств з метою їх фінансового оздоровлення.

Література

1. Закон України «Про Загальнодержавну програму реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2009 — 2014 роки» від 24 червня 2004 року № 1869-IV [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.

2. *Тормосов Р. Ю.* Стратегічне планування інвестиційної діяльності комунальних підприємств із залученням громадськості: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.02.03 «Організація управління, планування та регулювання економікою» / Р. Ю. Тормосов. — Х., 2005. — 19 с.

3. Етапи розвитку першого інвестиційного проекту МінЖКГ [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.minjkg.gov.ua/activity/psb/psb-iam/370-etapi-rozvitku-pershogo-investicijnogo-proektu.html>

4. Антикризовий пакет для ЖКГ — світло в кінці тунелю [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.minjkg.gov.ua/press/news/559-antikrizovij-paket-dlya-zhkg-svitlo-v-kinci.html>.

УДК 336.717

І. Б. Охрименко, старш. викл.
кафедри банківської справи,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ПРО МОЖЛИВІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ МІЖНАРОДНОГО ЛІЗИНГУ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ФІНАНСУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПОТРЕБ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Здобувши незалежність Україна стала на шлях глобальних соціально-економічних перетворень направлених на повну перебудову економіки і інтеграцію у світове співтовариство. Неодмін-